
Ons verantwoord beleggingsbeleid

Wij hebben de taak om het beste beleggingsresultaat te behalen in het belang van onze deelnemers. Beleggen doen wij graag verantwoord. Daarom houden wij rekening met milieu, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur (corporate governance). Deze elementen hebben wij verwerkt in ons verantwoord beleggingsbeleid. Ons verantwoord beleggingsbeleid bestaat daarmee uit de volgende onderdelen:

- Het uitsluiten van bedrijven betrokken bij controversiële wapens, bedrijven die op grove wijze de UN Global Compact* overtreden, hoogrisicolanden en kritische grondstoffen.
- Het uitoefenen van stemrecht.
- Het toepassen van engagement (= een actieve dialoog met ondernemingen over duurzaamheidsthema's).

* De UN Global Compact is een initiatief van de Verenigde Naties voor de ontwikkeling en toepassing van universele principes rondom mensenrechten, arbeidscondities, milieu en corruptiebestrijding.

Welke beleggingen sluiten wij uit?

Wij proberen met ons verantwoord beleggingsbeleid zoveel mogelijk aan te sluiten bij de Sustainable Retailing Strategie van Ahold Delhaize. Ahold Delhaize is ook ondertekenaar van de UN Global Compact. Wij sluiten de volgende vier typen beleggingen uit:

1. Beleggingen in controversiële wapens

De Nederlandse wetgeving verbiedt beleggingen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, verkoop of distributie van clustermunities.

Wij beleggen niet in ondernemingen die direct, of door een eigendom van meer dan 50% van een dochteronderneming, betrokken zijn bij de productie, het gebruik, het overdragen of aanleggen van voorraden van 'tegen personen gerichte mijnen of clusterbommen'. Deze controversiële wapens zijn verboden volgens respectievelijk de Ottawa conventie van 1997 en de Oslo conventie van 2008.

2. Beleggingen die niet voldoen aan de principes van de UN Global Compact

In lijn met Ahold Delhaize streven wij ook na dat onze beleggingen de tien principes van dit initiatief respecteren. Waar ondernemingen duidelijk en op grove wijze de principes van de UN Global Compact schenden, sluiten wij deze ondernemingen uit van onze beleggingsportefeuille.

Wij sluiten een onderneming uit in geval van:

- Een uitspraak van de rechtbank (of de onderneming erkent het zelf) over illegale praktijken, omkoping, corruptie met betrokkenheid van het topmanagement.
- Schending van de mensenrechten, wet op de arbeidsomstandigheden (kinderarbeid of gedwongen arbeid), corruptie of fraude vastgesteld door officiële instanties (overheidsinstellingen, rechtbanken) waarbij duidelijk is komen vast te staan dat de onderneming schuldig is aan dit misbruik.
- Ernstige gevolgen voor de bevolking, het milieu, de reputatie van het bedrijf waarbij de onderneming verzuimt de juiste maatregelen te treffen.
- Een onderneming geen acties onderneemt om deze praktijken te stoppen.

3. Beleggingen in hoogrisicolanden

Wij realiseren ons dat er landen zijn die als corrupt en politiek riskant bekend staan.

Het gaat hierbij om landen die in hoge mate betrokken zijn bij schending van mensenrechten en die corruptie en criminele activiteiten tolereren en als belastingparadijs fungeren. Wij sluiten staatsobligaties van deze hoogrisicolanden uit van onze portefeuilles. Criteria voor de kwalificatie als hoogrisicoland zijn:

1. Reputatiecriteria (politieke stabiliteit, corruptie, indicatoren van de Wereld Bank).
2. Criteria voor effectiviteit (effectiviteit van de overheid, indicatoren van de Wereld Bank t.a.v. regulering).
3. Het fungeren als belastingparadijs.
4. Het negeren van internationale overeenkomsten op het vlak van mensenrechten, arbeidsrecht, biodiversiteit / klimaatverandering en wapens.

Landen die gestraft zijn door de internationale gemeenschap of onder embargo staan, worden ook aan de uitsluitingslijst toegevoegd.

4. Beleggingen in grondstoffen

Wij zijn van mening dat de financiële sector niet moet bijdragen aan een stijging van de voedselprijzen. Door potentiële tekorten is duurzaamheid van de voedselproductie en -voorziening een steeds grotere zorg. Om invloed op voedselprijzen en prijsfluctuaties te voorkomen, zijn duidelijke principes bij het beleggen in grondstoffen gesteld:

- Wij beleggen niet direct in grondstoffen.
- Wij beleggen alleen in ruim gespreide grondstoffondsen.
- De beleggingsfondsen waarin wordt belegd mogen geen speculatieve posities innemen die tot een verhoging van grondstofprijzen kunnen leiden.
- De beleggingsfondsen waarin wordt belegd mogen geen fysieke levering aanvaarden van landbouwproducten.
- De beleggingsfondsen waarin wordt belegd mogen niet (direct of indirect) beleggen in kwetsbare grondstoffen zoals gedefinieerd door Ahold Delhaize.

Zo oefenen wij stemrecht uit

Wij vinden goed ondernemingsbestuur (corporate governance) een belangrijke basis voor een stabiele ontwikkeling van een onderneming en het creëren van aandeelhouderswaarde op lange termijn. Daarom stellen we hoge eisen aan corporate governance van ondernemingen waarin wordt belegd. Dit zijn:

1. Effectief en evenwichtig bestuur

Het bestuur moet rekening houden met de verschillende belanghebbenden. Een effectief bestuur is op de lange termijn essentieel om de onderneming tot een succes te maken. Het bestaat uit de juiste combinatie van personen met vaardigheden, competenties, ervaring en een onafhankelijk oordeel passend bij de lange termijn vereisten voor de onderneming.

2. Bescherming van de rechten van de belegger

Een bestuur heeft als taak de rechten van aandeelhouders te beschermen.

Deze rechten omvatten de bescherming van het economisch belang in de onderneming en het recht te besluiten over belangrijke wijzigingen in de onderneming zoals fusies en overnames in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. Het bestuur moet waken voor maatregelen die trachten de uitoefening van stemrecht te beperken, te begrenzen of af te zwakken en voor het verstrekken van extra rechten aan bepaalde aandeelhouders ten koste van anderen.

3. Beloning in lijn met de bedrijfsdoelstellingen

Een verantwoord beloningsbeleid versterkt een bedrijfscultuur. Een bestuur gebruikt het beloningsbeleid om de belangen van het management en aandeelhouders met elkaar in overeenstemming te brengen zodat motiverend gedrag ontstaat wat op de lange termijn de financiële gezondheid van de onderneming bevordert. Belangrijke aspecten van het beloningsbeleid worden ontwikkeld via formele en transparante processen en worden adequaat bekend gemaakt aan en goedgekeurd door aandeelhouders.

4. Transparantie

Ondernemingen moeten ervoor zorgen dat aandeelhouders accurate, relevante en tijdige informatie ontvangen over zaken die impact hebben op de mogelijkheden van een bedrijf om zijn bedrijfsdoelstellingen te realiseren.

Onze beleggingen worden uitgevoerd door externe vermogensbeheerders (zie verderop). Wij verwachten van hen dat zij rekening houden met onze corporate governance principes in hun besluitvormingsprocessen voor beleggingen. Wij zien erop toe dat onze vermogensbeheerders zich aan deze principes houden bij het stemmen namens Ahold Pensioenfonds op aandeelhoudersvergaderingen. Dit betekent dat de vermogensbeheerders:

- Stemmen op alle aandelen, waarbij het stembeleid in overeenstemming is met hun eigen stembeleidprincipes en/of onze stemrichtlijnen.
- Geen aandelen van Ahold Pensioenfonds met bijbehorend stemrecht uitlenen aan een derde partij zonder voorafgaande toestemming.
- Rapporteren over de resultaten van hun stembeleid.

Engagement

Engagement is een strategie waarbij wij ondernemingen aanspreken op hun beleid en activiteiten. Hiermee proberen we verbeteringen op milieu-, sociaal en corporate governance gebied te realiseren vanuit de visie dat dit uiteindelijk bijdraagt aan een beter maatschappelijk en/of financieel rendement van onze beleggingen. Het engagementproces ziet er als volgt uit:

1. Engagement richt zich op maximaal vijf bedrijven tegelijk in onze beleggingsportefeuille die verbeterpunten hebben op het punt van de UN Global Compact.
2. Per onderneming wordt een engagementproces gestart, dat maximaal twee jaar duurt.
3. Het engagementproces kent een aantal stappen.
  - a) De eerste stap is het verrichten van een haalbaarheidsonderzoek waarbij de mogelijkheden om het gedrag van een bedrijf te beïnvloeden door middel van engagement worden onderzocht.
  - b) Na dit onderzoek volgt het opstellen van een engagementplan.
  - c) Daarna zijn de vervolgstappen onder meer het maken van afspraken met de onderneming om de engagementdialoog op te starten, het houden van tussentijdse evaluaties over de gemaakte afspraken en het maken van periodieke rapportages.

- d) De laatste stap is het vaststellen van de resultaten en de evaluatie van dit engagementproces na twee jaar.

Wie zijn onze vermogensbeheerders?

Wij zien erop toe dat ons verantwoord beleggingsbeleid wordt uitgevoerd door externe vermogensbeheerders. Dit zijn:

Categorie	Manager	Mandaat/beleggingsfonds
Aandelen Europa	Northern Trust	Mandaat
Aandelen Noord-Amerika/Pacific	Northern Trust	Mandaat
Aandelen opkomende markten	Aberdeen/Dimensional/BlackRock	Beleggingsfonds
Obligaties staat eurozone	AXA IM	Mandaat
Obligaties bedrijven	JP Morgan/Rogge	Mandaat
Obligaties high yield	Nordea	Beleggingsfonds
Obligaties opkomende markten	State Street	Beleggingsfonds
Vastgoed beursgenoteerd	Northern Trust	Mandaat
Vastgoed niet-beursgenoteerd ¹	Diversen	Beleggingsfonds
Private Equity ²	Grosvenor CFGI	Mandaat
Geldmarktfondsen	BlackRock/State Street	Beleggingsfonds

De uitsluitingslijsten worden aan de externe vermogensbeheerders verstrekt. Dagelijks controleren wij de mandaten en voeren een maandelijkse controle uit op de beleggingsfondsen.

ESG paspoort voor beleggingsfondsen

Wij hebben een voorkeur om te beleggen via mandaten. Bij mandaten kunnen wij onze eigen eisen op het gebied van stembeleid, engagementbeleid en uitsluitingsbeleid toepassen. Als een mandaat vanwege de kosten en/of operationele aspecten niet mogelijk is beleggen wij via één of meerdere beleggingsfondsen in een beleggingscategorie.

Om beleggingsfondsen te toetsen op hun verantwoord beleggingsbeleid zijn de principes van ons verantwoord beleggingsbeleid vertaald naar het zogeheten ESG-paspoort (Environmental, Social And Governance). De criteria van dit ESG-paspoort zijn:

1. De vermogensbeheerder heeft de UN Principles for Responsible Investment (UNPRI) ondertekend.
2. De vermogensbeheerder heeft een verantwoord beleggingsbeleid.

^{1,2} De beleggingen in private equity-fondsen en niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen worden afgebouwd. Dit verkoopproces zal in de komende tijd plaatsvinden.

3. De vermogensbeheerder heeft een uitsluitingsbeleid voor ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële wapens en houdt zich daarbij aan de principes van de Ottawa en Oslo conventie.
4. De vermogensbeheerder heeft een stembeleid.
5. De vermogensbeheerder verstrekt binnen één maand de samenstelling van de beleggingsportefeuille.
6. De vermogensbeheerder heeft een uitsluitingsbeleid dat vergelijkbaar is met openbare uitsluitingslijsten.
7. De vermogensbeheerder heeft een engagementbeleid.
8. De vermogensbeheerder beschikt over een intern team dat zich bezighoudt met verantwoord beleggen.
9. De vermogensbeheerder integreert verantwoord beleggen in het beleggingsproces.
10. De vermogensbeheerder gebruikt externe rating bureaus bij het implementeren van het verantwoord beleggingsbeleid.

Wij beleggen alleen in een beleggingsfonds als minimaal aan zeven van de bovengenoemde criteria is voldaan, waarbij in ieder geval aan de eerste vijf criteria moet worden voldaan. Daarnaast mag een beleggingsfonds niet meer dan 5% beleggen in een door ons uitgesloten onderneming/land. Het ESG-paspoort vormt de ondergrens, waaraan alle vermogensbeheerders moeten voldoen.

Toezicht op de vermogensbeheerders

Een belangrijk element van het verantwoord beleggingsbeleid is het toezicht op de vermogensbeheerders. Wij volgen de voortgang van onze externe vermogensbeheerders bij het opnemen van onze verantwoord beleggingsuitgangspunten in hun beleggingsproces.

Wij verwachten van onze vermogensbeheerders dat ze:

- De verantwoorde beleggingsuitgangspunten integreren in hun eigen beleggingsbeslissingen.
- Zich houden aan relevante richtlijnen en codes of aangeven waarom zij zich hier niet aan houden.
- Jaarlijks aan ons rapporteren hoe zij zich houden aan onze eisen op het punt van verantwoord beleggen.
- De UN Principles voor Verantwoord Beleggen (UN PRI) ondertekenen.

Reikwijdte verantwoord beleggingsbeleid

De reikwijdte van het verantwoord beleggingsbeleid wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Categorie	Controversiële wapens	UN Global Compact	Hoogrisico-landen	Stembeleid
Aandelen Europa	X	X		X
Aandelen Noord-Amerika/Azië	X	X		X
Aandelen opkomende markten	X	X		X
Obligaties staat eurozone	X		X	
Obligaties bedrijven	X	X	X	
Obligaties high yield	X	X	X	
Obligaties opkomende markten	X		X	
Obligaties hypotheek				
Vastgoed beursgenoteerd	X	X		X
Private Equity	X	X		
Geldmarktfondsen	X	X	X	

Hiermee omvat het verantwoord beleggingsbeleid alle beleggingscategorieën van de strategische beleggingsportefeuille.

Communicatie met onze deelnemers

Onze deelnemers kunnen informatie over ons verantwoord beleggingsbeleid vinden op onze website. Daar publiceren wij ook twee keer per jaar de resultaten van ons verantwoord beleggingsbeleid.

Daarnaast publiceren wij jaarlijks:

- Het ESG Impact Report. In dit rapport worden de prestaties van de vermogensbeheerders van de aandelenportefeuilles op het punt van verantwoord beleggen gepresenteerd en vergeleken met de benchmark. Elementen waarop portefeuilles worden beoordeeld, zijn bijvoorbeeld CO₂-uitstoot, watergebruik, percentage onafhankelijke bestuursleden en percentage vrouwen in het bestuur.
- Het Transparency Report, dat we als ondertekenaar aanleveren aan de UNPRI.